

5.2 Discussiememo RDA Advies IPO Wolvenwerkgroep

Bestemd voor	IPO wolvenwerkgroep
Datum vergadering	13-6-2024
Type notitie	☒ Ter bespreking ☐ Hamerstuk ☐ Ter informatie
Opsteller(s)	5.1.2.e
Onderwerp	Advies RDA “Samenleven met de wolf” en kamerbrief LNV
Bijlage(n)	<ol style="list-style-type: none"> 1. RDA Advies ‘Samenleven met wolven in Nederland’ 2. Verslag maatschappelijke dialoog “(Hoe) kunnen we samenleven met wolven in Nederland 3. Kennisdocument “Wolven in Nederland vragen en antwoorden in 2024” 4. Kamerbrief d.d. 24 mei jl. Minister van N&S

Gevraagde besluit(en)
<p>De IPO Wolvenwerkgroep wordt gevraagd om:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kennis te nemen van het RDA advies (zie bijlagen) en hierover in de WWG een open eerste gesprek hierover aan te gaan. Het is op dit moment nog te vroeg om hierover een standpunt te formuleren, Maar een verkenning hierop is wel mogelijk. Dit ter voorbereiding op vervolgstappen. 2. Aan te geven wat u vindt van het RDA advies en de appreciatie van LNV. Onderstaand worden daarvoor enige aanknopingspunten meegegeven. 3. Is het wenselijk al in het Wolvenplan een tekst op te nemen over het RDA advies? 4. Zo ja dan is als bijlage hiervoor een voorlopige voorzet gedaan. Graag uw reacties hierop. 5. Het is denkbaar de bereidheid uit te spreken dat provincies hierover in overleg gaan met het ministerie van LNV. Dit onder voorbehoud van eventuele uitkomst: vanwege inhoudelijke, financiële en formatieve consequenties kan de wijze van invulling van (de uitvoeringsagenda van) het RDA Advies pas op later moment wordt bepaald. (zie ook eerdere communicatie hierover vanuit IPO) 6. Richting LNV is het verzoek aan te geven hoe men de invulling van het vervolg (proces) voor zich ziet?

Aanleiding

Op verzoek van de minister van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit en de minister voor Natuur en Stikstof heeft de Raad voor Dierenaangelegenheden (RDA) onderzocht hoe we in Nederland kunnen samenleven met de wolf. Het aantal gevestigde wolven in Nederland neemt toe. De soort wordt vaker waargenomen en brengt ook vaker schade toe aan landbouwhuisdieren. De bescherming van vee stelt dierhouders voor een grote opgave. En in het maatschappelijk debat staan de voor- en tegenstanders van de wolf vaak lijnrecht tegenover elkaar. In het licht van die dynamiek wordt ook van de overheid het nodige verwacht.

Dit heeft op 24 mei jl. geleid tot de aanbidding van het Advies en een tweetal rapportages aan de Minister N&S. De minister heeft aangegeven hierover in gesprek te gaan met de provincies. De minister is positief over het advies, de aanbevelingen en wil zich zo goed mogelijk inzetten om dit in te vullen. Gelijktijdig is door haar aangegeven in Europees verband te pleiten voor een verlaging van de beschermingsstatus van wolven. Het advies is gebalanceerd en houdt rekening met alle gevoelens, meningen en visies die in dit dossier het maatschappelijk debat bepalen. De RDA geeft ook aan dat het (inter-)nationale afspraken en wettelijk kader bekend dient te zijn bij alle bestuurslagen. Tot slot geeft het ministerie aan te werken aan de invulling van de wettelijke norm art. 1.6 Besluit houders van dieren.

De aanbevelingen in het advies zijn gebundeld in drie punten:

1. Visie op de ruimte voor wolven in Nederland

Volgens de RDA moet de visie antwoord geven op de vraag welke ruimte primair bestemd is voor wilde dieren en natuur. Benoemd worden onvermijdelijke keuzes in situaties waarin dierhouderij en wolven niet samengaan.

2. Aandacht voor sociale dimensie

Een belangrijk aspect daarbij is het beperken van de kans op aanvallen van wolven op gehouden dieren en op mens-wolf-interacties. Direct, ruimhartig en grootschalig investeren in de implementatie van wolfwerende maatregelen is nodig, schrijft de RDA.

3. Een stevige basis met onderzoek, kennis en informatie

Betrouwbare informatie is cruciaal, vindt ook de RDA. De overheid heeft daarin een grote verantwoordelijkheid. Daarom moet ontwikkeling van kennis en informatievoorziening en voorlichting aan burgers een onderdeel zijn van de landelijke uitvoeringsagenda voor wolven en samenleving. Ook de rol van onderwijs moet daarin worden uitgewerkt.

De door LNV specifiek benoemde gesprekspunten voor de provincies:

- Landelijke uitvoeringsagenda voor het samenleven met wolven
- Centrale landelijke regie en (ruimtelijke) lange termijn visie
- Landelijk Informatiepunt Wolf (meldpunt wolf en/of kenniscentrum wolf)
- Ondersteuning van dierhouders bij preventieve maatregelen

Hoofdpijnen uit het Advies:

Aanbevolen is te komen tot een landelijke uitvoeringsagenda voor wolf en samenleving met meer landelijke regie vanuit bovengenoemde drie hoofdthema's die allen de provincies raken. Relevant voor de wolvenwerkgroep mede in het licht van het nieuwe wolvenplan zijn onder meer de volgende gesprekspunten:

1. Uitvoeringsagenda: wat vinden de provincies van de aanpak en werkwijze van de RDA? Het rapport bevat belangrijke bevindingen en het goed doorvertalen van de aanbevelingen kan bijdragen aan het beter samenleven met de wolf.

Echter veel onderdelen van het RDA advies zijn nog niet concreet ingevuld via de voorgestelde uitvoeringsagenda en waarvan de inhoudelijke, financiële en formatieve consequenties nu niet bekend zijn geldt in algemene zin dat hierover nu nog lastig een eindoordeel is te geven. Een voorbehoud vanuit de provincies totdat het gesprek met LNV is geweest zal een mogelijke nadere invulling verder bepalen.

2. Een landelijke lange termijnvisie over de ruimte voor wilde dieren (wolven) en natuur in Nederland.

Meer regie in het landelijk gebied, inrichting van de ruimte met zowel voldoende natuurlijke ruimte voor wolven als een veilige plek voor gehouden dieren. Dit kan mogelijk ook breder gaan dan alleen de wolf. Dat betekent ook dat er keuzes gemaakt kunnen worden in waarin dierhouderij en wolven niet samengaan. Hoe zien de provincies dat?

3. Aandacht voor de sociale dimensie

De sociale component omvat de mens-wolf interacties. Zowel de preventie voor landbouwhuisdieren maar ook gevoelens van angst, zorgen, verschillen in belevingswereld. Doel is om inzicht te geven in handelingsperspectieven. Ruimhartig te investeren in preventieve maatregelen. Meer aandacht voor preventie maar tegelijkertijd mag dit ook minder vrijblijvend worden door voorwaarden te stellen (aan de uitkering van tegemoetkomingen). Hoe zien de provincies dat?

4. Stevige basis met informatie, kennis en onderzoek

Aanbevolen wordt te komen tot een Landelijk Informatiepunt Wolf (LIW), meldpunt wolf en/of kenniscentrum wolf. Over het LIW vinden reeds gesprekken plaats tussen IPO/BIJ12 en LNV. Hoe zien de provincies deze ontwikkeling?

5. Ondersteuning dierhouders

In het verlengde van het RDA advies geeft ook het ministerie aan dat er meer ingezet moet worden op preventieve maatregelen voor dierhouders. Op dit moment wordt dit via subsidieregelingen al door diverse provincies gedaan.

In hoeverre dit uitgebreid kan worden zowel in praktische zin als financiële ruimte is de vraag. Het gesprek hierover aangaan is denkbaar, leidt dit ook tot extra ondersteuning vanuit de rijksoverheid? Hoe zien de provincies dat?

6. Verlaging beschermingsstatus

De minister N&S geeft aan in Europa te gaan pleiten voor een verlaging van de beschermingsstatus van de wolf. Vooralsnog is de wolf strikt beschermd. Dat is voor dit moment

dan ook het uitgangspunt voor het wolvenplan. Verschillende provincies hebben hier ook voor gepleit en het voorstel is de uitkomsten in Europa af te wachten. Hoe zien de provincies dat?

7. Wettelijke norm besluit houders van dieren

Geadviseerd wordt kennis te nemen van de inzet van LNV over de invulling van de wettelijke norm art. 1.6 Besluit houders van dieren. Deze zal worden gaan gebruikt door de NVWA. Het is daarbij van belang dat daarbij ook wordt uitgegaan van de “Adviesnorm BIJ12” die nu in de FaunaPreventieKit door provincies wordt gehanteerd. Dit is een nog lopend proces en valt verder niet onder de provinciale verantwoordelijkheid.

Kanttekeningen

De belangrijkste kanttekening is dat de RDA voorstellen nog niet nader zijn uitgewerkt, de minister aangeeft met provincies nog in overleg te willen, de uitkomsten daarmee nog niet bepaald zijn. Dit vergt nadere besluitvorming in het vervolgtraject.

Het is daarom van belang dat Rijk en provincies dit desgewenst op korte termijn gaan uitwerken.

Vooralsnog is een voorbehoud op zijn plaats omdat:

- Het advies houdt geen rekening met middelen en tijd die ervoor nodig zijn om de aanbevelingen te realiseren.
- Er is geen onderscheid gemaakt tussen de rol van het Rijk, de provincies en andere partijen.
- Tevens is van het belang om met het Rijk het gesprek aan te gaan over het wel of niet overal willen en kunnen samenleven met de wolf.
- De invulling is mede afhankelijk van de inhoudelijk, financiële en formatieve gevolgen van de nog te maken keuzes.
- Een overall voorbehoud dient dus (in het nieuwe wolvenplan) te worden benoemd?